

ління агропромисловим виробництвом необхідних для економічно обгрунтованого визначення стратегії розвитку галузі рисівництва при виконанні державних цільових сільськогосподарських програм.

Список використаної літератури.

1. Боча И. Использование зкопотенциала в семеноводстве люцерны // Междунар. с.-х. журнал. -1984. -№3. -с. 52-55.
2. Петранович И. Количественное определение агроэкологического потенциала // Междунар. с.-х. журнал. -1985. -№1. -с. 41-48.
3. Игнатенко Н.Г., Руденко В.П. Природно-ресурсный потенциал территории. -Львов: Вища школа, 1986.
4. Лымарь А.О. Экологические основы систем орошаемого земледелия. - К.: Аграрна наука, 1997.-398 с.
5. Лысогоров С.Д., Ушкаренко В.А. Орошаемое земледелие. -5-е изд., перераб. и доп. -М.: Колос, 1995.-447 с.
6. Кольцов А.В. Технология возделывания риса в Крыму. -Симферополь, 1997. -133 с.
7. Грищенко Ю.М. Основы еколого-меліоративного моніторингу рисових полів. -К.: Знання. -1996.-112 с.

УДК 633.88:631.543

РОЗРОБКА АГРОТЕХНІЧНИХ ПРИЙОМІВ ВИРОЩУВАННЯ ЕХІНОЦЕЇ ПУРПУРОВОЇ НА ПОЛИВНИХ ЗЕМЛЯ ПІВДНЯ УКРАЇНИ

В.О.УШКАРЕНКО – д.с.-г.н., професор академік УААН,
М.І.ФЕДОРЧУК – к.с.-г.н., доцент
М.О.ЖАРОВ – аспірант

В природі нараховується близько 20 тисяч лікарських рослин. Офіційна медицина використовує лише близько 350 рослин і це дає невичерпні можливості для вивчення і використання багатств рослинного світу.

В умовах сучасності, що склалися в Україні – забруднення навколишнього середовища, розповсюдження алергічних, аутоімунних, онкологічних і інфекційних хвороб, лікарські рослини, які здатні впливати на імунну систему мають особливе значення. Однією з таких рослин є ехінацея пурпурова, яка використовується в традиційній медицині Європи та Америки, входить в склад більш ніж 140 препаратів.

Для лікування використовують траву ехінацеї пурпурової, зібрану під час цвітіння та кореневища, які заготовляють пізно восени або рано весною. Корені ехінацеї містять глікозид, ехінозид, бетаїн,

фітостерин і смоли. Всі частини рослини містять ефірну олію, сполуки калію, магнію, алюмінію.

Препарати ехінацеї пурпурової мають стимулюючий вплив на центральну нервову систему, сприяють загоюванню ран, опіків. Застосування при абсцесах, різких інфекційних, септичних, бактеріальних і вірусних захворюваннях, для лікування і профілактики респіраторних захворювань. При трансплантації шкіри препарати ехінацеї різко збільшують приживлення тканин. Ефективне застосування препаратів ехінацеї при багатьох хронічних хворобах аутоімунного характеру ревматоїдний артрит, гепатит, нефрид, при шкіряних екземи, псоріази, урологічних простатит, цистит. При трофічних язвах, обмороженнях прискорюють очищення ран, грануляційні процеси, епітелізацію.

Ехінацея пурпурова має високу нектарну і пиловку продуктивність, які відповідно становлять – 34кг/га і 44кг/га.

В Україні це культивована рослина, яка займає незначні посівні площі: в лісостепу та на Поліссі. В умовах зрощувального землеробства на півдні України інформація про головні прийоми і засоби вирощування ехінацеї пурпурової відсутня.

Наукова робота з цією цінною лікарською рослиною в Херсонському Державному Аграрному Університеті розпочата в 1996 році.

На зрощувальних землях дослідного господарства "Новокаховське" Херсонської області закладено багаточинниковий польовий дослід. Досліджуванні фактори:

фактор А – строки сівби: підзимовий, ранньовесняний та весняний.

фактор В – способи сівби: з міжряддями 30 та 70 см.

фактор С – обробіток ґрунту: плоскорізна оранка 20-22см, та зяблева оранка 20-22см.

Норма висіву насіння 6-8 кг/га, глибина загортання 1,5-2см. Висів на таку глибину зв'язано з ризиком швидкого висихання поверхні ґрунту та утворення корки.

В умовах підзимового посіву сходи з'явились у другій декаді квітня, цей факт зумовлений достатнім об'ємом вологи в активному шарі ґрунту. В умовах ранньовесняного та весняного посівів сходи з'явились на 18 та на 22 день.

Після появи сходів міжряддя розпушували на глибину 3-5см, залишаючи в рядах захисну смугу завширшки 6-7см. Встановлено чітку закономірність в тому, що кількість бур'янів завжди більша на ранньовесняних посівах. Така закономірність пояснюється тим, що при ранніх строках посіву ехінацеї пурпурової температурний режим ґрунту не досягає того рівня, який сприяє масовому проростанню бур'янів. Туму в цей період передпосівним обробітком ґрунту

знищується в поверхневому шарі тільки незначна частина потенціального запасу бур'янів.

Нами виявлено, що раціональним режимом зрошення ехінацеї пурпурової, є такий при якому вологість активного шару (0-40 см) ґрунту на протязі всього вегетаційного періоду не може опускатися нижче 70% НВ. А це зумовлює проведення не менш 5 поливів, поливною нормою 450-500 м³/га.

У перший рік вегетації ехінацея пурпурова утворює розетку висотою 35-40см і кількістю листків 8-15, і тільки 10-12% рослин розвиває генеративні пагони і зацвітає.

Нами виявлено, що у початковому періоді загущенні посіви мають перевагу перед зрідженими, тому що протистоять ґрунтовій корці, зливам і бур'янам. В подальшому, ми спостерігали самозріджування у ехінацеї пурпурової. На першому році життя густота стояння рослин при нормі посіву 8кг/га склала 33 рослини на 1 п.м.

На другому році вегетації, рослини проходять повний цикл розвитку і досягають висоти 160см. В умовах Херсонської області вегетаційний період на першому році життя складає 150-180 днів, в залежності від терміну посіву.

Маючи довгий період цвітіння, добру відвідуваність бджолами, ехінацея пурпурова може бути використана для закриття літньо-осіннього безвзяткового періоду. На 1га її посіву можна утримувати 100-150 бджолосімей.

Продовження періоду визрівання насіння складає 49 днів. Вага 1000 насінин на центральному пагоні 3,4г., на боковому 2,9г. Розміри насінин знаходяться у прямій залежності від умов вологозабезпеченості, температурного режиму і тривалості вегетаційного періоду.

УДК 631. 5:582. 951.64 :633. 88

РОЗРОБКА АГРОТЕХНІЧНИХ ПРИЙОМІВ ВИРОЩУВАННЯ НАПЕРСТЯНКИ ШЕРСТИСТОЇ В УМОВАХ ЗРОШЕННЯ ПІВДНЯ УКРАЇНИ

В.О.УШКАРЕНКО – д.с.-г.н., професор академік УААН,

М.І.ФЕДОРЧУК – к.с.-г.н., доцент

В.І.ВАСИЛИХА – аспірант

При погіршенні екологічних умов, кисневому голодуванні, підвищеній радіації, при величезних психічних навантаженнях і стресових ситуаціях підвищився прогресуючий прояв різноманітного роду захворювань. У цей же час фармацевтична промисловість,